

Socialt och praktiskt stöd till nyanlända flyktingar, med särskilt fokus på kvotflyktingar.

Förslag till socialnämndens beslut

1. Socialförvaltningens förslag till utökat socialt och praktiskt stöd till nyanlända flyktingar tillstyrks
2. Socialförvaltningens förslag på finansiering tillstyrks

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med socialnämndens förslag
2. Social- och omsorgsförvaltningen beviljas resursmedel för arbetsmarknad och integration med 3 160 tkr i 2019 års budget samt 3 160 tkr i 2020 års budget
3. Verksamheten med utökat socialt stöd till nyanlända flyktingar följs upp kontinuerligt. Utvärdering med rapport till social- och omsorgsnämnd och kommunstyrelse redovisas i november 2019 och i november 2020

Ärende

Nyanlända möts av ett samhälle som många gånger är totalt främmande i förhållande till det samhälle de är vana vid från sitt hemland. Målgrupperna saknar kunskap om vilka skyldigheter och rättigheter man har som nyanländ och har ett mycket stort behov av information och hjälp. De kommunala verksamheter som möter de nyanlända upplever att dagens resurser inte räcker till för att ge målgruppen tillräckligt stöd. Utredningen föreslår förstärkt socialt och praktiskt stöd för nyanlända under i första hand en tvåårsperiod 2019-2020. Stödet ska erbjudas från och med ankomstdag till Linköping, och utformas individuellt. Verksamheten föreslås bedrivas genom ett utökat uppdrag till Leanlink, bosättningsenheten. Bemanning sker genom tillsättande av tre heltidstjänster under en tvåårsperiod. Socialförvaltningens integrationsgrupp ska utreda, fatta beslut om, och följa upp insatsen. Gruppen är idag underbemannad och för att stödet ska komma igång snabbt behövs en kort handläggningstid. Gruppen behöver förstärkas med två socialsekreterartjänster.

Bakgrund

Nyanlända och i synnerhet kvotflyktingar¹ möts av ett samhälle som många gånger är totalt främmande i förhållande till det samhälle de är vana vid från sitt hemland. Myndigheter och institutioner är organiserade annorlunda och det är svårt för nyanlända att förstå olika aktörers uppdrag. De flesta kvotflyktingar kommer direkt från områden som gränsar till kriser och konflikthärdar. Kvotflyktingfamiljer som levt länge under förhållanden i flyktingläger kan ha längre väg till rutiner och struktur. Det finns en hög grad av både fysisk och psykisk ohälsa. Nyanlända asylsökande och kvotflyktingar har beskrivit att de upplever det som svårt att fullt ut förstå vem som är vem och vem som gör vad. Målgrupperna saknar kunskap om vilka skyldigheter och rättigheter man har som nyanländ, samt kunskap om själva etableringsprocessen och vad som händer efter etableringsprocessen. De nyanlända har ett mycket stort behov av information och hjälp för att förstå och lära sig om det svenska samhället. De har svårt att klara sig på egen hand och behöver mycket stöd i sin första tid i Sverige för att kunna integreras.

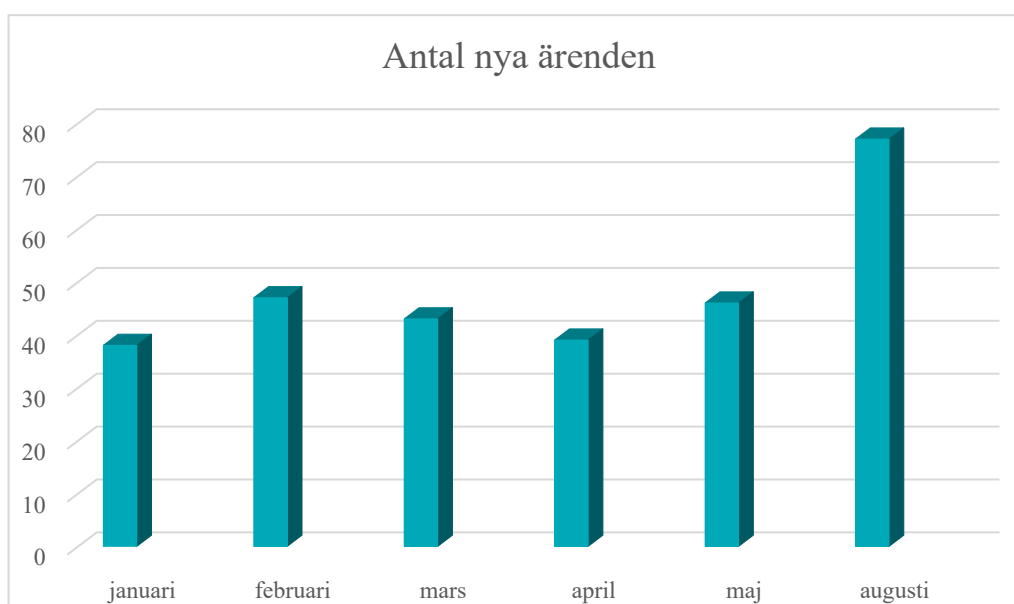
Nyanlända familjer kommer i de allra flesta fall i kontakt med socialförvaltningens integrationsgrupp som blir den första kontakten gällande boende, ekonomi och den första tidens sysselsättning och etablering i det svenska samhället. Socialförvaltningen har noterat ett ökat antal orosanmälningar angående barn som far illa inom gruppen nyanlända familjer. I de fall som utredning inleds fördelas dessa till EKB-gruppen². Kommunens bosättningsenhet arbetar med uppgifter relaterade till bostaden såsom hantering av hyresavtal och nycklar, fördelning av bostad, hemförsäkring, omflyttningar, besiktning, felanmälningar, klagomål, inköp av möbler till kvotflyktingar, bostadinformation mm. Gruppen arbetar även med uppgifter relaterade till att de nyanlända snabbare ska komma in i samhället t ex närområdes- och stadsvisning, kontakter med myndigheter osv. Samtliga dessa aktörer upplever att dagens resurser inte räcker till för att ge målgruppen tillräckligt stöd. När resurserna inte räcker till skapar det en situation, där kommunens medarbetare hanterar frågor som egentligen inte inryms inom respektive uppdrag. Det förekommer att verksamheter skickar individer mellan varandra, vilket skapar frustration hos alla parter och individen får inte den hjälp som behövs. Otydligheten i uppdragen gör att det förekommer dubbelarbete. Bosättningsenheten upplever också att många behöver stöd under en längre tid än vad de kan erbjuda (den planerade tiden är idag en vecka för varje ärende, något som i praktiken ofta blir längre).

Socialförvaltningens integrationsgrupp har en hög och ökande arbetsbelastning, vilket beror bland annat på att utflödet av antalet ärenden är lågt i förhållande

¹ För att bli uttagen på den svenska flyktingkvoten ska personen klassas som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt svensk lag och vara registrerad hos UNCHR.

² EKB står för ensamkommande barn, men gruppen har ett utökat uppdrag

till inflödet. Arbetet med kvotflyktingar har dessutom visat sig vara tidskrävande och kvotärenden blir mer långvariga, vilket förlänger tiden för behov av försörjningsstöd. Det krävs mycket information till brukaren samt informationsutbyte och samverkan med flera andra aktörer. Kvotflyktingarna behöver mycket stöd från dag 1 med lite information i taget och med upprepningar. Det medför täta och ofta akuta besök, vilket leder till mer administrativt arbete. Många av de kvotflyktingar som har kommit till Linköpings kommun under 2017 och 2018 har av olika skäl inte blivit självförsörjande. Ett flertal är analfabeter som saknar arbetsförmåga eller har någon typ av funktionsnedsättning. En del har även sjukdomar som gör att de inte kan arbeta eller vara i en annan form av sysselsättning. Arbetsituationen på integrationsgruppen gör att arbetet med att stödja brukarens väg till egen försörjning har fått prioriteras ner. I den nuvarande budgeteringen av integrationsgruppen finns det målgrupper som inte är medräknade såsom ensamkommande ungdomar mellan 18-20 år som har avbrutit Migrationsverkets placering till andra kommuner, i dagsläget 35 ärenden. Andra målgrupper som inte har medräknats för budget 2018 är familjeanknytningar till ensamkommande barn och vuxna, vilket hittills under 2018 uppgår till 38 ärenden. En annan målgrupp som integrationsgruppen möter är nyanlända i eget boende, vilka heller inte har medräknats i budget 2018. Inflödet till gruppen under 2018, se diagram nedan (för juni och juli saknas uppgifter).

Under 2018 kommer sammanlagt 110 kvotflyktingar att anvisas till Linköping. Enligt uppgift från Migrationsverket ska Sverige ta emot totalt 5000 kvotflyktingar under 2019, av dessa kommer drygt 200 till Östergötland varav 70 är kvotflyktingar.

Förslag

Utredningen förslår förstärkt socialt och praktiskt stöd för nyanlända, med särskilt fokus till kvotflyktingars behov, under i första hand en tvåårsperiod 2019-2020.

Målgrupp: Nyanlända kommunanvisade, kvotflyktingar samt familjeanknytningar. Stödet ska erbjudas från och med ankomstdag till Linköping. Beslut om insats ska utredas och fattas av socialförvaltningens integrationsgrupp, med inhämtande av kunskap från Leanlink, bosättningsenheten.

Målsättning: Verksamheten ska ge stöd så att den enskilde kan klara av ett självständigt liv. Stödet ska underlätta den enskildes integration i samhället, vilket innebär att skapa en meningsfull, självständig och fungerande vardag.

Förväntade effekter: Kortare tid till egen försörjning, kortare tid till eget kontrakt på lägenhet, snabbare väg till kunskap om svenska samhället, färre orosanmälningar avseende målgruppens barn.

Sociala stödets innehåll: Stödet ska utformas och tidsättas individuellt, men kan innehålla t ex följande: Tydlig samhällsinformation med praktiska inslag, ekonomisk rådgivning (planera ekonomi, var man kan handla mm), stöd vid telefonsamtal, följa med till olika instanser (t ex till försäkringskassan, CSN, skattemyndigheten, arbetsförmedlingen, vården, hyresvärdar, socialförvaltningen), översättningar, hjälpa till med att fylla i blanketter och ansökningar, stöd att komma igång med aktiviteter samt föräldrautbildning. Stödet ska vara flexibelt, praktiskt, handfast och situationsrelaterat.

Uppföljning: På individnivå ska det upprättas en plan i samband med att insatsen beslutas, innehållande en checklista på vad som ska fungera tillräckligt bra för att stödet ska upphöra, samt en ungefärlig tidsplan. Uppföljning ska ske kontinuerligt av socialsekreteraren på integrationsgruppen i samverkan med utföraren. Dokumentation ska göras i Treserva. På gruppnivå ska uppföljning ske genom ordinarie verksamhetsuppföljning samt genom utvärdering och rapport i slutet av år ett och år två. Utvärderingen ska planeras redan vid verksamhetens start för att säkra ingångsvärden i mätvariablerna.

Organisation och bemanning: Stödet organiseras genom ett utökat uppdrag till Leanlink, bosättningsenheten. Bemanning sker genom tillsättande av tre heltidstjänster under en tvåårsperiod. Krav ska finnas på högskoleutbildning och erfarenhet av pedagogiskt arbete, lämpliga kompetenser kan vara socialpedagog eller beteendevetare, gärna med adekvat språkkompetens.

Kommunens bostadsenhet föreslås hantera endast de delar som är relaterade till bostaden, d v s upprättande och hantering av hyresavtal, fastighetsägarkontakter – en väg in, fördelning av lägenheter, planering av omflyttningar, möblering av lägenheter mm.

Socialförvaltningens integrationsgrupp behöver förstärkas med två årsarbetare för att kunna klara sitt utökade uppdrag. Omfördelning av befintliga resurser till förmån för integrationsgruppens arbete är inte att föredra, då det skulle få

en alltför stor påverkan på Avdelningen för försörjningsinsatsers möjligheter att arbeta med att få ut så många som möjligt av långtidsbehövande försörjningsstödstagare till egen försörjning. Digitaliseringsprocessen med att utveckla och införa ett automatiserat beslutsstöd skulle även den påverkas avsevärt och inte kunna genomföras enligt plan.

Ekonomiska konsekvenser

Förstärkt socialt stöd föreslås finansieras genom resursmedel för integration. Förvaltningen planerar också att undersöka möjligheten för kommunen att få kostnadstäckning via Migrationsverket. KALKYL:

Tre årsarbetare à 630 tkr, år 1	1890 tkr
Resor och förbrukningsmaterial, år 1	10 tkr
Tre årsarbetare à 630 tkr, år 2	1890 tkr
Resor och förbrukningsmaterial, år 2	10 tkr
Summa	3 800 tkr

Extra resurser till socialförvaltningens integrationsgrupp föreslås finansieras genom resursmedel. KALKYL:

Två årsarbetare à 630 tkr, år 1	1 260 tkr
Två årsarbetare à 630 tkr, år 2	1 260 tkr
Summa	2 520 tkr

Kommunala mål

Extra stöd för integration bidrar särskilt till kommunfullmäktiges mål nr1: I Linköping ska fler människor nå egen försörjning, mål nr 3: En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor, mål nr 4: En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv samt mål nr 7: En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Beslutet påverkar både kvinnor, män och barn i målgrupperna. De sociala insatserna för att underlätta integration är särskilt viktiga för kvinnorna. De har en tillbakadragen ställning i flera av de kulturer som finns inom målgrupperna och riskerar social isolering och därmed fördröjd integration i det svenska samhället.

Samråd

Samråd har skett med Leanlink, bosättningsenheten, som ställer sig bakom förslaget.

Uppföljning och utvärdering

Verksamheten ska följas kontinuerligt inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Utvärdering och rapport till social- och omsorgsnämnd samt kommunstyrelse görs i november 2019 och november 2020. Utvärderare utses av socialdirektören vid verksamhetens start för att säkra ingångsvärden i tänkbara mätvariabler.

Kommunledningskontorets helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information ges 2018-10-15.

Kommunledningsförvaltningen

Socialförvaltningen

Paul Håkansson

Anita Lhådö

Beslutet skickas till: kommunstyrelsen